⁊ conuerſio. hinc eſt ꝙ ſuperbia dr̄ initiū oīuꝫ
peccatoꝝ ⁊ cupiditas radix oīum maloꝝ. ⁊ ſiľ
poſſunt ſtare illa duo. accipitur tñ nomen radi
cis aliqñ ꝓ noīe initij ⁊ ecōuerſo. capitale aūt
uitiū differt a radice ī hoc ꝙ ſicut caput dicit
pricipale membꝝ ⁊ mēbꝝ ɔpletum. ⁊ quod eſt
pricipiū alioꝝ quantū ad motū ⁊ ſenſū ſic capi
tale uitiū noīat peccatū ɔpletuꝫ a quo oīa alia
uitia oriuntur. radix vͦ dicit aliq̄d ſub maiori
īcompletōe. et ideo ꝓprie loquendo radix nō
noīat genus peccati determinatū ſ;ꝫ ꝓnitateꝫ
libidis que ɔcurrit ad omne peccatū. Vñ notā
dū ꝙ radix accipitur aliqñ generaliſſime. ali-
qñ generalr̄. aliqñ vͦ minus generalr̄. Gene
raliſſime ut cum dr̄ libido ſiue cupiditas eſſe
radix oīum maloꝝ. generalr̄ vͦ ut cū dr̄ ꝙ du
plex eſt radix. amor male accendens. ⁊ timor
male humilians. amor eniꝫ accipitur reſpect
boni. ⁊ timor reſpectu mali. Minus uero ge-
neraliter ut cum dr̄ triplex eſt radix. ſ. ɔcupia
carnis. ɔcupia oculorum. ⁊ ſuperbia uite per
ɔpatione ad triplex bonū. ſ. ad bonū īferiꝰ ex
teriꝰ ⁊ īteriꝰ ꝭ ꝙ initiū peccati triplr̄ pōt accipi
ſiue noīari. aut ꝓut dicit receſſum liberi ar. a
lege maieſtatis ⁊ ſic dr̄ ſuperbia ſiue ɔtemptꝰ
aut a lege vitatis ⁊ ſic eſt error. aut a lege bo
nitatis ⁊ ſic eſt īſipientia que eſt ɔtraria ſapie
Et ſic patꝫ ꝙ non eſt ɔtrarietas qñ dicitur ꝙ
initium omnis peccati eſt ſuperbia. ⁊ quando
dicitur de errore ⁊ īſipientia. Patet etiā ꝙ nō
eſt ɔ̄rietas in hoc qͦ aliquando dicitur ꝙ una
radix. aliquando ꝙ due. aliqñ ꝙ tres. Patet
etiam differentia initij ⁊ radicis. ⁊ ipiꝰ radicis
⁊ uitij capitalis. et hec de generali diuiſiōe pec
catoꝝ dicta ſufficiāt ad pñs.

Diſtinctio. xliij.

Eſt preterea quoddā genꝰ pecca
ti ⁊c. Supra egit magr̄ de diſtin-
ctōe peccatoꝝ in generali. In hac
parte deſcendit ad quoddā ſpāle
genus peccati. Diuiditur aūt ps iſta in partes
duas. In quaꝝ prima magiſter detēiat d̄ pecō
illo ɔpando illud ad alia pecōꝝ genera. In ſcda
uero determinat de ipſo q̄d ſit ꝭm aſſignatōeꝫ
propriā. ibi Sed queritur quid ſit illud pccm̄.
Prima pars remanet indiuiſa. ſ;ꝫ ſecūda diui-
ditur in ptes tres ꝭ triplicē aſſignatōeꝫ peccati
in ſpūm ſcūm. Quaꝝ prima multipliciter po
nit aſſignationē unā ꝑ eius differentias magis
notas que quidē ſunt obſtinatio ⁊ deſperatio.
In ſecunda uero ponit eius aſſignationē ꝑ eiꝰ
differentias minus manifeſtas. ibi Eſt et alia
huius peccati aſſignatio. In tertia uero ſubiū
git ipſius peccati aſſignationē ɔmunē ⁊ diffini-
tiuā. ibi Ideo quoqꝫ ꝑccm̄ in ſpiritū ſanctum
diffinitiuā aſſignationē ⁊c. Prima iſtaꝝ ptium
diuiditur in ptes duas. In quarū prima deter-
minat vitatem. In ſecunda diſſoluit dubitatio
nē. ibi Sꝫ queritur utrū omnis obſtinatio. Si-
militer ſecunda diuiditur in duas. In quaꝝ pri
ma ponit magiſter huius peccati aſſignationē
In ſecunda ponit eius aſſignatōis explanatōꝫ
ibi Illā tamen aſſignationē aug. ⁊c. Similiter
tertia pars habet duas. In quaꝝ prima ponit
peccati in ſpūm ſcūm ꝭm ambro. diffinitiuaꝫ
aſſignationē. In ſecunda uero remouet dubita
tionē. ibi Non itaqꝫ diſtinctio illa uerboꝝ ſic
accipienda eſt.

Ad intelligentiā huius partis incidit
hic queſtio de peccato in ſpūm ſcūm
de quo ꝭm ipiꝰ triplicem ɔparatōeꝫ
queruntur tria. ¶ Primo queritur de ipſo in
ɔparatione ad alia peccatoꝝ genera. ¶ Scdo
queritur de ipō quantū ad ɔditiones proprias
¶ Tertio queritur de ipō quantū ad eiꝰ ſpēs
⁊ differentias. ¶ Circa primū queruntur duo
¶ Primo queritur utrū peccatū in ſpūm ſcūꝫ
dicat genꝰ peccati diſtictū. ¶ Secūdo q̄ritur
utrū peccatū in ſpūm ſcūm ſemper habeat ali
ud peccatū actuale ꝑambulū.

Circa primū ſic proceditur ⁊ queritur
utrū peccatū in ſpm ſcūm dicat ge-
nus peccati diſtinctū ab aliis generi-
bus peccatoꝝ. Et ꝙ ſic uidetur. Primo ꝑ uer
bum magiſtri ī lit. Eſt quoddā peccati genus
ceteris grauius ⁊ abhoīabiliꝰ qͦ dicitur pccm̄
in ſpm ſcūm. ¶ Item hoc uidetur rōne. quia
mortale ⁊ ueniale faciunt diuerſa peccatorum
genera. ergo multo fortiꝰ ⁊ remiſſibile ⁊ irre-
miſſibile. ſed peccatū in ſpm ſcūꝫ eſt aliud ge
nus ab aliis generibus peccatoꝝ. ¶ Itē pecca
tū in ſpm ſcūm eſt peccatū ꝓcedens ex certa
malicia. ſi ergo peccatū ex certa malicia diuidi
tur ɔtra peccatū ex ignorantia ⁊ īfirmitate. er
go uidetur ꝙ peccatum ī ſpūꝫ ſcūm ſit genus
peccati diſtinctū. ¶ Iteꝫ quod hꝫ ſpēs ꝓprias
a ſpēbꝰ quoꝝ diſtinctū eſt genus peccati hoc ē
diſtinctū ab aliis peccatoꝝ generibꝰ. Sed pccm̄

eſt huiuſmodi. Qm̄ eius ſpēs ſunt deſpatio et
obſtinatio ⁊ ueritatis agnite ĩpugnatio q̄ ſunt
ꝓprie ſpēs hꝰ peccati ita ꝙ nō alioꝝ. ergo ⁊c.
¶ Sꝫ ꝯ. Peccatū in ſpꝫ ſcūꝫ ſicut dicit magr̄
in lr̄a ē pccm̄ ad mortē. ſꝫ oē pccm̄ mortale eſt
pccm̄ ad mortē. ergo cū peccatū ad morteꝫ ſit
generale ad oēs pccoꝝ drĩas. ergo ⁊ ipm̄ pec-
catū in ſpꝫ ſcūm. ¶ Itē peccatū in ſpūm ſcūm
aut ſic noĩatur qꝛ eſt in pſonā ſpūs ſancti. aut
qꝛ ē ꝯ illud qḋ nō ē appopriatū ſpūi ſcō. ſi qꝛ
ꝯ pſonā ſpūs ſancti. ſꝫ una ē maieſtas patris ⁊
filij ⁊ ſpūs ſancti. ergo oē peccatū qḋ ē in ſpm
ſanctū ē in patrē. ⁊ omne qḋ ē in patrē eſt in
ſpm ſcūm. ergo hoc mō eſt generale ad omne
pccm̄. Sꝫ ſi qꝛ ꝯ effectū ſpūi ſcō appropriatū
utpote ꝯ bonitatē ⁊ grāꝫ. ſꝫ omne peccatū ē ꝯ
bonitatē ⁊ ꝯ grāꝫ ſpūs ſci. ergo oē peccatū eſt
peccatū in ſpūꝫ ſcūm. ¶ Itē peccatū diuidit̄ in
peccatū ex ĩfirmitate ⁊ ex ignorantia ⁊ ex ma
licia ita ꝙ peccatū ex malicia eſt peccatū ĩ ſpꝫ
ſcūꝫ. ſꝫ pccm̄ ex ignorantia ⁊ peccatū ex infir
mitate nō dicit ſpāle genus peccati. omne enĩ
genus peccati quod eſt ex ignorantia pōt eē ⁊
ex ĩfirmitate. ergo nō uidetur ſimilr̄ ꝙ pccm̄
ex malicia dicat determinatū peccati genus.
¶ Itē omne qḋ quis facit ex ignorantia pōt
facere ex certa ſcia ſiue ex iduſtria. ergo uide
tur ꝙ peccatū ĩ ſpꝫ ſcūꝫ circūeat oīa pccoꝝ ge
nera. nō ergo uidetur eē peccati genꝰ ab aliis
pccoꝝ generibꝰ diſtinctū. ¶ R̷. Dḋ ꝙ peccatū ĩ
ſpūꝫ ſcūꝫ dicit genꝰ peccati diſtinctū ab aliis
generibꝰ peccatoꝝ rōe triplici. ſ. rōe pricipij ⁊
rōe ſui oppoſiti. ⁊ rōe actꝰ ſubtracti. Rōe pri
cipij qꝛ peccatū ĩ ſpm ſcūm dr̄ eē illud qḋ ē ex
certa malicia ſiue iduſtria ex qua nō ꝓcedit oē
pccm̄ ſꝫ illud ſolū qḋ hō facit ſciēter. Rōe op
poſiti ſilr̄ diſtinguitur. qꝛ cū triplex ſit grā. ſ.
inocētie baptiſmalis ⁊ pñialis. pccm̄ in ſpūm
ſcūꝫ ꝓprie hꝫ opponi grē pñiali ⁊ eā ĩpugnat
q̄ſtū ad ſui initiū ⁊ q̄ſtū ad ſui terminū ſicut p
originale pditur grā inocētie. ⁊ p actualia alia
ĩpugnatur grā baptiſmalis. Rōe v̄o actꝰ ſub-
tracti ſilr̄ diſtinguitur. qꝛ cū pccm̄ illud ſit ĩpu
gnatiuū grē ⁊ malicia ſit ĩ ipo ſpū ꝑ ſe pccm̄ ĩ
ſpꝫ ſcūꝫ ꝯſiſtit ꝯ actū ipiꝰ ſpūs ſicut pꝫ ĩ deſpa
tōe ⁊ obſtinatōe. vn̄ fornicatio ⁊ adulteriū nō
pōt aliquo mō dici peccatū in ſpꝫ ſcūꝫ. rōe er-
go ſui pricipij ⁊ oppoſiti ⁊ actꝰ ſubtracti pec-
catū ĩ ſpꝫ ſcūꝫ ē genꝰ peccati determiatū. ⁊ rōe

hoꝝ triū ſic noĩatur ut dicatur peccatū ĩ ſpūm
videlꝫ rōe malicie a qua ꝓcedit q̄ directe op-
ponitur bonitati appropriate ſpūi ſcō. Rōne
pñialis ſiue finalis grē quā priuat q̄ ē effectꝰ
appropriatꝰ ſpūi ſcō. Rōe etiā actus ſpūalis ꝯ
quē ꝯſiſtit. vn̄ directe dr̄ pccm̄ ĩ ſpūm ſcūꝫ qḋ
ē in ſpū ⁊ circa actū ſpūs malignitatis. Et ſic
pꝫ ꝙ peccatū in ſpūm ſcūm eſt genus peccati
ab aliis pccoꝝ generibꝰ diſtinctū. et ꝯcedende
ſunt rōes q̄ hoc oñdūt. ¶ Ad illud quod obr̄
ꝙ ē peccatū ad mortem. Dḋ ꝙ peccatū dr̄ ad
mortē ꝑ ſilitudinē ad mortē corporalē. in moꝛ
te aūt corpali tria ꝯcurrūt. quoꝝ primū ē amiſ
ſio uite. aliud ē corruptio diſpōnis ex pte cor
pis ad ſuſceptōeꝫ aīe. tertiū ē ipoſſibilitas re
paratōis ꝑ curſuꝫ nature. q̄ſtū ad primā ꝯditi-
onē oē peccatū in quo ē auerſio a deo dr̄ eſſe
peccatū mortale ſiue ad mortē. Quantū ad ſe
cundā peccatū in ſpūm ſcūm dr̄ peccatum ad
mortē. qꝛ tollit diſpōnē ad ſuſceptionē uite q̄
q̄dē ꝯſiſtit in ſuſceptione pñie. Quantū uero
ad tertiā ꝯditōeꝫ peccatū illud dr̄ ad mortē in
quo q̄s corporalr̄ moritur. Luꝫ ergo dr̄ ꝙ oē
mortale ē ad mortē ⁊ ꝙ peccatū in ſpm ſcūm
eſt peccatū. differenti mō accipitur peccatū ad
mortē. ¶ Ad illud quod obr̄ ꝙ aut dr̄ pccm̄
in ſpūm ſcūm qꝛ ē ꝯ perſonā ⁊c. Dḋ ꝙ iō dicit̄
peccatū in ſpꝫ ſcūm nō qꝛ ſit ꝯ pſonā ſꝫ qꝛ ē
ꝯ appropriatū effectū. nec qꝛ ꝯ oēm appropri
atū effectū ſꝫ qꝛ ꝯ effectū pcipuū inter appro-
priata ſpūi ſcō. hoc aūt ē donū grē finalis ſiue
pñialis. ⁊ huiuſmodi ꝓprie q̄ſtū ad ſtatuꝫ grē
finalis in qua conſiſtit oīs grē efficacia. et hoc
mō nō oē peccatū eſt ꝯ effectū illū. et p hoc nō
ſeq̄tur ꝙ oē peccatū ſit in ſpum ſcūm. ¶ Ad
illud qḋ obr̄ ꝙ oē peccatū pōt eē peccatuꝫ ex
ignorantia ⁊ infirmitate. Dḋ ꝙ nō ē ſimile. qꝛ
ignorantia nō determiat aliquē actuꝫ nec etiā
ĩfirmitas. ⁊ ideo no dicit genꝰ peccati determi
natū ſꝫ circuit oīa peccatoꝝ genera. Similiter
dḋ de pccō qḋ eſt ex infirmitate. nō ſic aūt ē
ē de pccō ꝑ ꝙ ē ex malicia. ad hoc. n. ꝙ ſit pec
catū in ſpm ſcm̄ nō ſufficit ꝙ ſit ex certa ſcia
⁊ ex iduſtria ſꝫ req̄ritur determinatio generis
quantū ad actū ſubtractū. ¶ Ad illud qḋ obr̄
ꝙ oē peccatū pōt fieri ex malicia. Dḋ ꝙ lꝫ ma
licia ꝯcurrere poſſit ad oē peccatū nō tn̄ ſemp
facit peccatū in ſpm ſcm̄. vn̄ ſi aliq̄s ſenex q̄
nō hꝫ appetitū fornicādi excitaret carnē ſuaꝫ

d

at fornicaretur nõ diceretur i illa fornicatiõe
peccare peccato in ſpm ſanctũ ꝗ̃uis illud pec
catũ ꝯmitteret ex iduſtria ꝛ q̃dã malicia. Lꝫ
ergo dr̃ ꝙ peccatũ ex malicia ẽ peccatũ in ſpꝫ
ſcũꝫ hoc ſolũ itelligitur de illis generibꝰ pccõꝝ
que ꝓprie ex malicia hñt ortũ ſicut iuidẽtia fra
terne grẽ ꝛ ipugnati ꝯ ueritatis agnite.

SEcundo q̃ritur vtrũ peccatũ in ſpm
ſcũm ſemp hẽat aliud peccatũ ꝑam
bulũ. Et ꝙ ſic uidetur. Magr̃ i lr̃a
dicit ꝙ peccatũ in ſpm ſcũm ẽ peccatũ deſpati
onis uel obſtinatõis. ſꝫ nullus deſpat nec obſti
natur niſi ꝓpter aliq̃d ꝑcedens peccatũ. ergo
uidetur ꝙ ſemp aliq̃d peccatũ ſit ꝑambulum
ad peccatũ in ſpm ſcũꝫ. ¶ Itẽ peccatũ in ſpm
ſcũm uel ẽ finalis impñia. vel hꝫ ſemp ãnexã
finalẽ ipenitẽtiã ꝗ̃tũ ẽ de ſe. ſꝫ ipñia nõ ẽ niſi
reſpectu peccati ꝑcedẽtis ſicͣ nec pñia. ergo nũ
ꝗ̃ꝫ ẽ peccatũ i ſpꝫ ſcũꝫ q̃n hẽat aliud peccatum
ꝑambulũ. ¶ Itẽ i bonis nemo repente fit ſũ-
mus. ergo videtur ꝙ ꝛ in malis nemo ſtatim
labatur i ꝓfundũ. ſꝫ p iſtud peccati genꝰ labitͬ
hõ in ꝓfundũ uitioꝝ. videtur ergo ꝙ iſtud pec
cati genꝰ habeat aliud ꝑambulũ q̃d diſponat
ad ſpm. ¶ Sꝫ ꝯ. Quattuor ſunt nobis infli-
cta ſicut dicit Beda ꝓpter peccatũ primi parẽ
tis. ſ. infirmitas ignorantia malicia ꝛ ꝯcupia.
ſed poſſibile ẽ ꝙ hõ primo peccet peccato ex
ignorãtia ꝛ ex infirmitate. ergo ſimiliter poſ
ſibile ẽ ꝙ primo peccet pccõ q̃d ex malitia ꝓ-
cedit. ¶ Itẽ quotiẽſcũꝗ̃ pccõꝝ genera ſũt di-
uerſa poſſibile ẽ peccare pccõ vno abſꝗ̃ alio.
ſi ergo pccm̃ in ſpm ſcũꝫ ẽ peccatũ diſtinctum
ab aliis generibꝰ pccõꝝ. poſſibile ẽ aliquẽ pec
care illo genere peccati etiã ſi nõ ꝑceſſerit ali-
ud peccatũ. ¶ Itẽ ipugnatio ꝟitatis agnite ẽ
huius peccati ſpẽs. ſꝫ ita bñ põt q̃s ipugnare
ueritatẽ agnitã ſicut etiã ueritatẽ ignorãtie. er
go uidetur ſaltẽ quantũ ad illã ſpẽꝫ abſꝫ alio
peccati genere poſſit ꝯmitti peccatũ in ſpiritũ
ſcũꝫ. ¶ Itẽ pccm̃ in ſpm ſanctũ ꝯſiſtit ꝯ actuꝫ
ſps. ſꝫ magis pendet actꝰ carnis ex actu ſpe
ꝗ̃ꝫ ẽcõuerſo. ergo ſi hõ põt peccare pccõ car-
nis nullo alio pccõ ꝑcedẽte. pari rõe imo mul-
to fortiori uidetur hoc eẽ ueꝝ de pccõ in ſpm
ſanctuꝫ. ¶ R̷. dõ ꝙ de pccõ i ſpꝫ ſcũꝫ differẽ
ter ẽ loq̃ ꝑ eiꝰ ſpẽs differẽtes. q̃dã. n. ſũt ſpẽs
peccati in ſpꝫ ſcũm q̃ nullo mõ pñt eſſe abſꝗ̃
pccõ ꝑambulo ſicut ſunt obſtinatio deſpatio ꝛ
finalis impñia. talia. n. reſpiciũt pccm̃ ꝑambu-
lũ q̃ſi materiã circa quã. ꝛ etiã ſicut cãꝫ. nemo
. n. deſpat de uenia niſi q̃ ꝯmiſit culpã. nemo
obſtinatur i malo niſi q̃ fecit malũ. nemo ſpe
nitẽs ẽ niſi q̃ hꝫ vñ peniteat. Sunt ꝛ alie ſpẽs
peccati in ſpꝫ ſcũm q̃ q̃dẽ pñt eẽ abſꝗ̃ pccõ ꝑ
ambulo. ꝓ eo ꝙ actꝰ ipaꝝ nõ reſpicit determi
nate peccatũ ꝑambuluꝫ ſicut ẽ iuidẽtia frater-
ne grẽ ꝛ ipugnatio ꝟitatis agnite ſicut etiã eſt
ꝑſũptio de ipunitate. Põt. n. quis fraterne grẽ
iuidere ꝛ ꝟitatẽ agnitã ipugnare ꝛ de ipunita
te ꝑſumere etiã ſi nulla actualis culpa preceſ-
ſerit. ꝛ hoc ꝓpter libertatẽ uolũtatis q̃ i quolꝫ
hoꝝ pccõꝝ ꝓpria deordinatõe põt ſe precipi
tare. attamẽ q2 iſta ſunt pccã ualde grauia uix
aut nunꝗ̃ꝫ ꝯtingit ꝙ aliq̃s i hec cadat niſi mẽs
eiꝰ fuerit p alia pccã deprauata. Cõcedẽdũ eſt
ergo ꝙ peccatũ i ſpm ſcũm nõ ſoluꝫ ẽ genus
peccati diſtictũ ab aliis pccõꝝ gñibꝰ ꝑ formaꝫ
ſꝫ etiã ſepari põt ꝑ exñtiã ita ꝙ ꝯmittatur ſi-
ne culpa preambula ꝗ̃uis rariſſime ꝯtingat.
vñ ꝛ rões q̃ ad illã ptẽ iducũtur ꝯcedende ſũt.
Illa tñ rõ quã facit de eo q̃d minꝰ depẽdꝫ actꝰ
ſpiritꝰ ab actu carnis ꝛcͤ. dõ ꝙ illa rõ nõ cogit
q̃n pccm̃ in ſpũm ſcũm poſſit eẽ ſine aliis pec
catis. ꝓ eo ꝙ actꝰ ſpũales ſiue ad aiaꝫ ptinen
tes nõ ſolũ trãſeũt ſup materiã debitã ſꝫ etiã
ſup alios actus. vñ ſubſternunt ſibi alios actꝰ
q̃ſi ꝑ materia. ſic ꝛ pccã q̃ hñt circa actꝰ illos
ꝯſiſtere utplurimũ alia pccã ꝑſupponũt tãꝗ̃
materialia ſicut deſpatio ꝛ obſtiatio. Nõ ſic aũt
ẽ de actibꝰ corꝑalibꝰ q̃ q̃dẽ nõ trãſeunt i alios
actus ſed in materiã extrinſecã. ꝛ iõ illa pccã
ꝯ illos actus exñtia nõ hñt alia pccã tãꝗ̃ ma-
terialia. ꝛ cui ꝯſonat illud q̃d dicͭ grãmaticꝰ ꝙ
uerba ꝓphetica ſiue ad aiaꝫ ptinentia reꝗ̃rũt
determinari p infinitiuum ſequentẽ. nõ ſic eſt
de actibus ptinentibus ad corpus. et ideo rõ
illa nõ cogit nec alia que dicͭ ꝙ eſt genus pec
cati diſtinctum. eſto enim ꝙ non eẽt ſine aliis
nihilominus poſſꝫ diſtingui ab aliis. quia mul
ta ſunt inſeparabilia ſm eſſe que tamen diſtin
guuntur formaliter. ¶ Ad illud autem quod
obr̃ in ꝯtrarium de obſtinatione. dõ ꝙ rõ illa
procedit ab inſufficienti. ꝗ̃uis enim illud ſit
uerum in his duobus generibus pccorum. nõ
tñ ſequitur ꝙ ſit ueꝝ in aliis generibꝰ peccati
in ſpirituꝫ ſanctum. ¶ Ad illud q̃d obr̃ ꝙ fi-
nalis impñia ẽ ãnexa oĩbꝰ ſpẽbꝰ illiꝰ peccati.

ꝺ̄ ſil̄r ꝙ uec illud cogit. ꝑ eo ꝙ peccando in
ſpm̄ ſcū̄ ꝯmittit hō̄ aliq̄ꝺ̄ pcc̄m̄ reſpectu cuiꝰ
pōt hr̄e ꝑpoſitū n̄ penitēdi ſic ille q̄ īpugnat
ꝟitatē agnitā uel inuidet fraterne gr̄ē. vel etiā
ſicut ē de eo qui adeo p̄ſumit de benignitate
miſicordie ꝙ nullū relinq̄t effc̄m̄ iuſticie ⁊ ex
hoc ꝑponit malefacere ⁊ nū̄q̄ȝ de eo penitere
Et hoc totū pōt eē ſine alteriꝰ peccati genere
¶ Ad illud qꝺ̄ obr̄ ꝙ illud peccatū ē ex mali
cia. ꝺ̄ ꝙ malicia ƀ ꝙ eſt hꝰ radix pōt dicere
maliciā ꝯ̄ctā ex pccō originali. vel pōt dicere
maliciā actā. ſ. actualē ꝑuerſitatē uoluntatis.
Et primo mō p̄cedit natura ⁊ tp̄e. ƀo mō co
mitatur. nō. n. opȝ ꝙ an̄ fuerit malicioſus. ſȝ
uolēdo malignari pōt i ſpm̄ ſcū̄ȝ peccare. ⁊ n̄
opȝ ꝙ p̄cedat aliq̄ malicia actualis peccati de
prauās uolūtatē. ſȝ ſufficit ꝙ p̄cedat tp̄e ma
licia que ē pena originalis ¶ Ad illud qꝺ̄ obr̄
ꝙ nemo repēte fit ſūmꝰ. ꝺ̄ ꝙ nō ē ſile. quia
q̄ȝuis nō poſſit aliq̄s niſi inordinate aſcēdere
pōt tn̄ inordinate deſcēdere ſiue ſubito ſe p̄ci
pitare. Preterea n̄ efficitur hō ita pſcē malus
ꝯmittēdo ſemel peccatū i ſpm̄ ſcūm imo q̄to
pluries peccat tāto magis labitur i ꝑfundū.

Q Onſequenter q̄ritur de hoc peccati
gn̄e q̄ntū ad ꝯditōes ꝓprias. et circa
hoc q̄rūtur duo. ¶ Primo q̄ritur ꝺ̄
hꝰ peccati grauitate. ¶ Secundo queritur de
huiꝰ peccati irremiſſibilitate.

Q Irca primū ſic ꝓceditur ⁊ q̄ritur utrȝ
illꝺ̄ peccati genꝰ ſit grauiſſimū. ¶ Et
ꝙ ſic uidetur. Primo ꝑ auctoritatē
magr̄i in lit. Eſt p̄terea qꝺ̄dā peccati genꝰ ce
teris grauiꝰ ⁊ abhoīabiliꝰ. ¶ Itē rōe uidetur.
Maiꝰ eſt peccatū qꝺ̄ magis facit diſtare a ue
nia. ſȝ tale eſt peccatū i ſpm̄ ſcū̄ȝ. ergo ⁊c. ¶
Itē maiꝰ ē peccatū qꝺ̄ magis inhabilitat aīam
ad iuſticiā. ſȝ pcc̄m̄ in ſpm̄ ſcū̄ȝ ē huiuſmodi.
q2 maxīe uolūtatē deordinat. ergo ⁊c. ¶ Itē
ſicut ignorātia excuſat peccātē ſic ſcīa aggra
uat. q2 ƀuus ſciēs uolūtatē dn̄i ſui ⁊c. ſȝ pcc̄m̄
in ſpm̄ ſcū̄ȝ ē pcc̄m̄ ex induſtria ſiue ex certa
malicia. ergo ⁊c. ¶ Sȝ ꝯ̄. Sup illud Cōuertā
tur ad ueſpā ⁊c. Nemo inſanabilior q̄ ſanus
ſibi uidetur. ergo minꝰ elōgat a ſanitate pcc̄m̄
in quo q̄s peccat ſcienter q̄ȝ in quo q̄s peccat
ignorāter. ſȝ pcc̄m̄ in ſpm̄ ē ſcū̄ȝ i quo q̄s pec
cat ſciēter. ergo uidetur ꝙ ſit minꝰ peccatū q̄ȝ
peccatū ignorātie. ¶ Itē ⁊ ſi una ſit maieſtas
trium ⁊ equalr̄ ſint oēs honorādi. tn̄ maieſtas
approprіatur pr̄i. ⁊ honor ꝓpter appropriati
onē ei debetur. ergo peccatū qꝺ̄ ē in pr̄ēȝ uel
tantū uel plus deū inhonorat q̄ȝ peccatū qꝺ̄ ē
in filiū uel ſpm̄ ſcū̄ȝ. ſi ergo q̄litas peccati pē
ſatur ƀ q̄titatē ꝯtēptꝰ. uidetur ꝙ nō ſit maiꝰ
peccatū i ſpm̄ ſcū̄ȝ q̄ȝ peccatū in patrē ⁊ filiū
¶ Itē malicia ē pena inflicta ꝑ pccō originali
ſicut ignorātia ⁊ infirmitas. ſȝ ignorātia ⁊ in
firmitas q2 ſūt pene aliquo mō excuſāt pcc̄m̄
ꝯſequēs. ergo pari rōe ⁊ malicia. ¶ Itē illud
peccatū grauiꝰ ē in quo magis regnat libido.
ſȝ in pccō qꝺ̄ eſt ex ꝯcupīa magis regnat libi
do q̄ȝ in pccō quod eſt ex malicia ſicut pȝ. q2
maior ē libido in fornicatiōe q̄ȝ in deſpatiōe.
ergo uidetur ꝙ maiꝰ ſit peccatū qꝺ̄ ē ex ꝯcu
piſcētia q̄ȝ illud qꝺ̄ ē ex malicia. ergo peccatū
in ſpm̄ ſcū̄ȝ nō ē peccatū grauiſſimū. ¶ Item
grauiꝰ ē peccatū in quo ē maioris boni corru
ptio q̄ȝ in pccō in ſpm̄ ſcūm. In illo. n. pccō re
ceditur ⁊ a ꝟitate ⁊ a bonitate. in pccō i ſpm̄
ſcū̄ȝ a bonitate tm̄. ergo uidetur ꝙ infelicitas
uel hereſis grauior ſit q̄ȝ peccatū in ſpm̄ ſcū̄ȝ
¶ R̄ꝫ. ꝺ̄ ꝙ peccatū in ſpm̄ ſcū̄ȝ ē peccatum
grauiſſimū ⁊ q2 naturā maxīe ledit. ⁊ q2 ocu
los dei maxīe offendit. Naturā inquā maxīe
ledit qꝛ̄ nō ſolū aufert ei ſanitatē ſȝ etiā p̄clu
dit uiā ad ſanitatē. vn̄ ſicut morbꝰ ꝑiculoſior ē
q̄ nō tm̄ ledit naturā ſȝ etiā p̄cludit uiā ad ſū
ptionē cibi uel medicamēti. ſic intelligēdū ē de
illo mō ſpūali. Oculos dei maxīe offendit. q̄a
nullū hȝ colorē excuſatōis. ⁊ ideo peccās hoc
genere peccati meret̄ ſeueriꝰ iudicari. Et ꝓpt̄
hec duo dicit magr̄ ꝙ hoc peccatuȝ ceteris eſt
grauiꝰ ⁊ abhoīabiliꝰ ut grauiꝰ dicatur rōe ma
ioris leſionis. abhoīabiliꝰ rōne defectꝰ excuſa
tōis. Rō aūt hꝰ ē. q2 peccatū in ſpm̄ ſcū̄ȝ ē ex
malicia ⁊ nō ſolū ex malicia ſȝ ex malicia ⁊ in
duſtria. Peccat. n. tunc q̄s pccō in ſpȝ ſcm̄ qn̄
ad malū mouetur ex neq̄cia ſps ſciēs ſe mo
ueri ad malū. vn̄ peccatū in ſpūm ſcū̄ȝ eſt ex
malicia ꝯflata ex ꝯcurſu malicie ex originali
pccō ꝯ̄cte ⁊ malicie actualis ꝯiuncte induſtrie.
⁊ ideo nō tm̄ dr̄ eē ex malicia ſȝ ex certa ma
licia. Prima aūt malicia. ſ. ex originali relicta
hoc peccatū nō excuſat. q2 talis malicia eſt ex
ipa uolūtate ƀ ſe. et ideo cū uolūtati ſubiaceat
nō minuit rōeȝ uolūtarij ſicut facit infirmitas
⁊ ignorantia. ⁊ q2 nō minuit rōeȝ uolūtarij nō

d

diminuit de rõe peccati. ⁊ ꝓpterea nõ ſolũ ex
cuſat ſ; etiã multũ aggrauat. tũ rõe iprobita
tis ꝓprie. tũ rõe cognitõis adiuncte. vtriuſq;
.n. ẽ aggrauare. Et ſic pʒ q̃re peccatũ in ſpm
ſcm̃ maxīe oculos dei offendit. ſ. q: ẽ ex certa
malicia. Ex hac etiã eadẽ cã naturã ledit. leſio
.n. peccati principalr̃ ↄſiſtit i deordinatõe vo
luntatis. ⁊ q̃to uoluntas magis iprobe ad ali
q̃d ſe iclinat tanto magis ſe deordinat ⁊ de-
prauat. ⁊ q: ex certa malicia hoc pccm̃ ꝓcedit
ideo i hoc peccati gñe ſciẽter ⁊ prudẽter imo
etiã iprudẽter pccõr ꝑeligit malũ. ⁊ ideo uolũ
tas eiꝰ in hoc pccõ magis reſpuit bonũ q̃ʒ in
alijs. q: ãpliꝰ ificit uolũtatis guſtꝰ. ⁊ hic ẽ etiã
q̈ reſpuit medicamẽtũ quẽadmodũ guſtꝰ ma
xime ifectꝰ reſpuit bonũ cibũ. Qm̃ ergo hoc
pccm̃ ex certa malicia ꝓcedit. hic ẽ q̈ ẽ ceteris
alijs grauiꝰ ⁊ abhoiabiliꝰ quantũ ẽ ex gñe pec
cati. hinc ẽ etiã q̈ ẽ maxīe nature leſiuũ ⁊ ma
xime oculoꝝ diuine maieſtatis offenſiuũ. Et
ideo ↄcedẽde ſunt rões oñdentes hoc peccatũ
eſſe grauiſſimũ. ¶ Ad illud qđ primo obr̃ q̈
peccatũ ex ignorãtia magis a ſanitate elõgat
dĩ q̈ maior inſanabilitas ex duplici cã põt ue
nire. aut ex ↄditõe morbi. aut ex ↄditõe infir
mi. Cũ ergo dr̃ q̈ nemo ẽ iſanabilior eo qui
ſibi ſanus uidetur. hoc intellr̃ q̃tũ ad ↄditõeʒ
⁊ ſtatũ infirmi. ꝓ eo q̈ talis nõ ſentiẽs ſe ifir
mũ nõ q̄rit medicũ. ⁊ ita nunq̃ʒ ſanatur. q̃tuʒ
aũt ad ↄditõeʒ morbi nõ hʒ vitatẽ. ſi. n. pec-
cans ex ignorãtia erudiatur de facili recipit ſa
nitatẽ. peccãs aũt in ſpm ſcm̃ rebellis ẽ erudi-
tioni ex ipa natura talis morbi. et ideo quãtũ
ẽ de ſe peccatũ illud ⁊ grauiꝰ ẽ ⁊ inſanabilius.
¶ Ad illud qđ obr̃ q̈ peccatũ i patrẽ ẽ eque gra
ue uel magis q̃ʒ pccm̃ i ſpʒ ſcũʒ q: pr̄i appro-
priatur maieſtas. dĩ q̈ illud peccatũ nõ dr̃ eẽ
grauiꝰ aliis ꝓ eo q̈ i eo magis ↄtẽnat pſona
ſps ſci q̃ʒ pſona pr̄is. nã i oi pccõ ↄtẽnit una
maieſtas triũ pſonaꝝ. vñ ſicut hoc genꝰ nõ di
ſtiguit a pccõ i pr̃eʒ ex hoc q̈ hic ↄtẽnat ſps
ſcũs ⁊ ibi pr̄. ſic nec ⁊ hoc grauiꝰ iudicat ſ; ex
hoc grauiꝰ. q: i ipo ãplius ↄtẽnitur triũ pſona
rũ maieſtas ꝓ alijs gñibꝰ pccõꝝ. magis. n. im
pugnat grãʒ q̄ ẽ totiꝰ trinitatis effectꝰ. et ideo
maiꝰ ẽ peccati genꝰ. ⁊ iõ rõ illa ꝓcedit ex falſo
intellcũ. ¶ Ad illud qđ obr̃ q̈ malicia ẽ pena
iflicta. ergo dʒ excuſare ſicut alie pene. dĩ q̈
nõ ẽ ſile. ⁊ rõ hꝰ ẽ q: malicia reſpicit uolũtatẽ
ꝑ ſe. ignorantia reſpicit intellcũʒ ⁊ infirmitas
reſpicit carnẽ. et illa nõ adeo ſunt in volũtate
ſicut in ipa malicia. ⁊ ideo magis diminuunt
de rõe peccati q̃ʒ malicia. Preterea peccatũ in
ſpũʒ ſcũʒ nõ tm̃ eſt ex malicia ↄtracta imo eſt
ex malicia ↄflata malicia ↄtracta ⁊ malicia ꝓ
pria ſicut ſupra dictũ eſt. ¶ Ad illud qđ obr̃
q̈ illud peccatũ eſt grauius in quo magis re-
gnat libido. dĩ q̈ libido maior dr̃ dupliciter.
aut rõe maioris uoluptatis. aut rõne maioris
improbitatis. libido. n. nominat uolũtatẽ vo-
luptuoſaʒ ⁊ improbã. Cũ ergo dr̃ q̈ grauitas
peccati attenditur ꝑ q̃titatẽ libidinis. dĩ q̈ ue
rũ eſt ꝑ q̈ quantitas libidinis penſatur ꝑ ipro
bitatẽ uoluntatis. ſed nõ eſt ueꝝ ꝑ q̈ pẽſatur
penes delectatõeʒ ſicut pʒ. q: grauius peccat
ſenex fornicator uel adulterator q̃ʒ iuuenis.
ex improbiori enim uoluntate mouetur q̃ʒuis
iuuenis amplius delectetur. Licet ergo in aliis
generibꝰ peccatoꝝ magis abundat libido q̃tũ
ad delectationem. q: tñ in hoc peccato magis
abundat quantũ ad improbitatem uoluntatis
grauius eſt iſtud. ¶ Ad illud qđ obr̃ q̈ maioꝛ
eſt corruptio in pccõ infidelitatis. dĩ q̈ maioꝛ
corruptio põt eẽ duplr̃. aut intenſiue. aut ex-
tenſiue. Extenſiue loquendo plura bona pri-
uantur in pccõ infidelitatis q̃ʒ in pccõ in ſpm
ſanctũ. q: in illo peccati genere tollitur totius
ſpũalis edificij fundamẽtũ. Intenſiue aũt ma-
gis fit priuatio in pccõ in ſpm ſanctũ. ꝓ eo q̈
magis ihabilẽ reddit ad bonũ ⁊ ampliꝰ firmat
in malo. vñ illud peccatũ recte põt dici grauiꝰ
in quo eſt maior boni priuatio intenſiue. ⁊ q:
peccatũ hereſis freq̄ntiſſime hʒ ↄiunctũ pec
catũ in ſpm ſanctũ utpote obſtinatõeʒ. hinc ẽ
q̈ illud peccatũ ẽ ualde ꝑiculoſuʒ. ſi. n. ſolum
ex ignorantia heretici mouerentur faciliꝰ ad-
hiberetur ſibi remedium. ſed q: aio obſtinato
ꝯtumaciter adherẽt errori ſuo. ideo frãgũtur
potiꝰ q̃ʒ iuuentur.

Secundo queritur de huiꝰ peccati ir-
remiſſibilitate. et q̈ illud peccatũ ſit
irremiſſibile oñditur. Mat. xij. Sps
blaſphemie nõ remittetur. Et poſt. Qui di-
xerit vbũ ↄ̄ ſpʒ ſãctũ nõ remittetur nec i hoc
ſeculo nec in futuro. ſ; xp̄s nullo mõ põt mẽ-
tiri. ergo illud peccatũ nullo mõ põt remitti.
¶ Itẽ glo. ſup dictũ locũ. Blaſphemia remittet

ſpūs aūt blaſphemie nō remittetur nec i hoc
ſeculo nec in futuro. ¶ Itē Hiere. x. Deſpa
uim⁹ poſt cogitatōes nr̄as ibim⁹. Et poſt ſub
iungitur. Tu aūt noli orare p pplo iſto. q2 nō
exaudiā te. ſi ergo p pccō remiſſibili dn̄s uult
exorari 7 nolebat exorari ꝓpter peccatū de-
ſparōis. uidetur ergo q2 peccatū deſperatiōis
ſit irremiſſibile. pari rōe ꝯcluditur de qualꝫ h⁹
peccati ſpe. ¶ Itē nulli peccatū remittit̄ niſi
de quo qs pōt ſubire pn̄iaꝫ 7 poſtulare ueniā
ſꝫ peccatū i ſpm ſanctū nō ē huiuſmodi. ergo
7c. Maior manifeſta ē. minor ꝓbatur p illud
aug. q̄ dicit in li. de ſmone dei. Tāta ē labes
h⁹ peccati ut depcandi humilitatē ſubire non
poſſit. ¶ Itē impn̄ia eſt ſpēs h⁹ peccati 7 āne
xa aliis ſpēb⁹. ſi ergo ipn̄ia directe opponitur
ipi uenie 7 pn̄ie. ergo uidetur q2 ſimplr̄ priuet
ueniā 7 remiſſionē. videtur ergo q2 hoc pccm̄
ſit irremiſſibile. ¶ Sꝫ ꝯ. Sup illud ps. Con
uertā in pfundū maris. i. eos q̄ erant deſpera
tiſſimi. ergo ſi hoc eſt peccatū qd̄ maxime elō
gat a uenia. et illud oīo remittitur. uidetur q2
7 oīa alia. ¶ Itē aug. de v̄bis dei. Ita ipenitē
tia uel cor ipenitēs q̄diu qs in hac carne uiuit
nō pōt iudicari. de nullo. n. deſpandū ē quādiu
patiētia dei eū ad pn̄iaꝫ adducit. ſꝫ de eo qui
peccat peccato irremiſſibili deſperādū ē. ergo
uidetur q2 peccans pccō in ſpm ſanctū nō pec
cet irremiſſibilr̄. ¶ Itē peccatū in ſpm ſanctū
nō aufert homini ſtatū uiatoris. ſꝫ quādiu hō
ē in ſtatu uiatoris hꝫ v̄tibilitatē liberi ar. 7 q̄ꝫ
diu hꝫ hoc pōt deo recōciliari 7 a pccō libera
ri. ergo uidetur q2 peccatū in ſpm ſcūm poſſi
bile ſit remitti. ¶ Itē potentior eſt gratia et
v̄tus in bonū q̄ꝫ ſit peccatū in malū. ſed nulla
uirtus reddit hoīeꝫ ex ſuo actu poſſibilem ad
peccandū nec penitētia nec alia. ergo uidetur
q2 nulla culpa reddit hoīeꝫ ipoſſibilē ad reſur-
gēdū. ſꝫ nō reſurgit hō a pccō niſi remittatur
peccatū. ergo nō ſolū iſtd peccati gen⁹. ſꝫ etiā
quodlꝫ aliud ē remiſſibile. ¶ Itē ſi peccatū in
ſpm ſanctū dr̄ irremiſſibile. aut hoc ē p priua
tionē act⁹ remiſſiōis. aut p priuatōꝫ diſpōnis.
aut p priuatōeꝫ poſſibilitatis. Si p priuationē
act⁹. ergo quodlꝫ peccatū quod nō remittitur
ꝺꝫ dici irremiſſibile. ergo quodlꝫ peccati gen⁹
illo mō irremiſſibile dicetur. Si p priuationeꝫ
diſpōnis. ergo cū omne peccatū mortale red-
dat hominē ineptum ad remiſſionē ꝓpter dei
offenſam 7 ꝯtemptū. uidetur ergo q2 oē debe
at dici irremiſſibile. Si ꝓpter priuatōeꝫ poſſi
bilitatis. ꝯ. Aut hoc ē q2 deus nō pōt infūdere
grām. aut hoc ē q2 iſte nō pōt grām recipere
Sed primū eſt plane falſuꝫ. ſimilr̄ 7 ſecundū.
q2 iſte hꝫ arbitrij libertatē. nō ergo uidetur q2
illud peccatū debeat dici irremiſſibile. Eſt er
go q̄ſtio ſi dr̄ irremiſſibile quō dicatur 7 qua-
liter. ¶ Rꝫ. dō q2 ſicut magiſter in lr̄a inuit
quorūdā opinio fuit q2 peccatū in ſpꝫ ſanctū
diceretur irremiſſibile q2 uix 7 raro aut diffi-
cilr̄ dimittitur. Alij uero dixerunt q2 illud pec
catū dr̄ irremiſſibile q2 nullo mō remitti hꝫ. p
eo q2 tali peccato peccans digne penitere non
pōt. Uterqꝫ autē iſtoꝝ modoꝝ dicendi ꝯueni-
ens eſt 7 uerus. nec unus repugnat alteri ſi re-
cte intelligātur. Sicut. n. remiſſibile dr̄ duplr̄.
Uno mō remiſſibile dicit aptitudinē. alio mō
dicit ꝯſuetudinē. ſic 7 irremiſſibile duplr̄ pōt
dici. Uno mō ut dicatur irremiſſibile. i. ieptuꝫ
ſiue impoſſibile ad remittēdū. alio mō ut dicat̄
irremiſſibile qd̄ eſt incōſuetū remitti. vtroqꝫ
hoꝝ modoꝝ peccatū i ſpm ſanctū pōt dici irre
miſſibile. nā oē pccm̄ in ſpm ſcūꝫ uel ē ipn̄ia
uel hꝫ ipenitētiā ānexā. Impn̄ia aūt dr̄ duob⁹
modis. ſicut 7 pſeuerātia. vno mō dr̄ pſeue-
rantia ꝓpoſitū pſeuerandi. alio mō dr̄ pſeue-
rantia ꝯtinua pmanentia in bono uſqꝫ in finē.
Et primo modo perſeuerantia eſt in qualibet
uirtute. Secūdo modo perſeuerantia includit
grām finalē. ſic 7 impenitentia dr̄ duplr̄. vno
modo dicitur impenitētia ꝓpoſitū nō penitē-
di. alio modo dr̄ impenitētia ꝯtinua pmanētia
in malo uſqꝫ ad diē extremuꝫ incluſiue. Et ſ̄m
iſtū modū peccatū in ſpm ſanctū qd̄ claudit in
ſe impenitētiā duplr̄ pōt dici. Uno mō prout
claudit in ſe ipn̄iaꝫ q̄ q̄dē eſt finalis pſiſtētia
in malo. et ſic dicitur irremiſſibile quia nō po
teſt remitti ſicut finalis gratia non poteſt pdi
Sed hoc modo peccare peccato in ſpiritū ſan
ctum nemini attribuendum eſt uſqꝫ ad illud
inſtans in quo poſſit dici de iſto q2 finaliter ſit
impenitens. Et ſ̄m hunc modum currit una
predictarū opinionum. et ita ualde ſtricte acci
pit peccatum in ſpiritum ſanctuꝫ. Alio modo
dicitur peccatum in ſpiritum ſanctum prout
claudit in ſe impenitentiam. i. propoſitū non
penitendi. hoc mō dr̄ irremiſſibile. i. icōſuetū
remitti. Quis. n. n̄ ſit ipoſſibile ad remiſſionē

q̄ꝛ tale ꝓpoſitū mutari pōt. raro tñ ⁊ uix remittitur. q̄ꝛ tale ꝓpoſitū claudit uiā ad grāꝫ ⁊ īpedit ſpūs ſcī ingreſſuꝫ. Illud. n. qđ grāꝫ introducit ⁊ qđ ad grām diſponit de ꝯgruo ē uolūtas recedēdi a pccō. ⁊ ideo cū uoluntas faciem ſuā obfirmauit ad oppoſitū niſi fiat ei ſpālis uocatōis donū ⁊ adiutoriū nō ꝑuenitur ad remiſſiōis bñficiū. Qm̄ ergo alia pccōꝝ genera ⁊ſi priuēt bonā uolūtatē ⁊ iuſticiā ñ tñ reddūt uoluntatē rebellē ⁊ repugnātē ꝯ̄ uocatōeꝫ diuinā. ⁊ hinc ē ꝙ ſi nunq̄ꝫ remittantur ꝓpter negligētiā pccōris uel ꝓpter occupatōeꝫ mortis nō dñr eē irremiſſibilia. Pꝫ ergo q̄re peccatū illud dr̄ irremiſſibile magis q̄ꝫ alia pccōꝝ gñ̄a. ſ. ꝑ eo ꝙ ñ tm̄ repugnat grē ſꝫ etiā diſpōni ad ueniā ⁊ grāꝫ ſuſcipiēdā. Pꝫ etiā quō dicať irremiſſibile. q̄ꝛ ꝯmuniter loquendo ñ priuat potentiā ſꝫ diſpōnē. ſtricte aūt accipiēdo potentiā priuat. ſꝫ hoc mō nō dr̄ peccare in ſpm ſcūꝫ q̄ꝫdiu uiuit ī hac uita. Et ꝑ hoc pꝫ rñſio ad rōes q̄ adducuntur ad utrāq̄ꝫ ꝑtem. ad eas potiſſime q̄ inducūtur ad ſecundā ꝑtē que. ſ. oñdunt ꝙ peccatū illud nō dr̄ irremiſſibile eo ꝙ reddat hoīeꝫ īpoſſibilē ad ueniā q̄ꝫdiu eſt ī uita iſta. ⁊ q̄ꝛ ueꝝ ꝯcludunt ideo ꝯcedēde ſūt. Ultima tñ rō uidetur oñdere ꝙ nullo mō debeat dici irremiſſibile. ſꝫ iā manifeſta ē ꝑ ea q̄ dicta ſunt. et in alijs peccatis mortalibꝰ non ſic eſt priuatio ad remiſſionē ſicut in hoc peccato. Quāuis. n. alia pccā tollant iuſticiā. Fere enī oēs q̄ peccant emendare ꝓponūt. hoc aūt peccati genꝰ inq̄ꝫtū peccatū ē tollit iuſticiā. inq̄ꝫtū vō pccm̄ tale ē qđ hꝫ ānexā īpenitētiā aufert homini ꝓpoſitū redeūdi ad grāꝫ. ⁊ ideo irremiſſibile dr̄ q̄ꝛ priuat diſpōnē ad bonum. Ad illud aūt qđ primo obr̄ in ꝯ̄rīū de auctoritate dñi in Mat. ⁊ etiā de glo. dđ ꝙ tā textꝰ q̄ꝫ glo. intelligi hꝫ q̄ꝫtū ad remiſſiōis priuationē ꝑ ꝯſuetudinē ñ ꝑ poſſibilitatē ⁊ aptitudinē. Vñ qđ dñs ꝯminatur ꝙ illđ peccatū nō remittitur hoc ītelligēdū ē nō q̄ꝛ remitti non poſſit ſꝫ q̄ꝛ dˢ paucis ꝯſueuit remittere. Uel dđ ſic dicit aug. ꝙ intellr̄ de pccō in ſpm ſcūꝫ ꝑ ꝙ includit impñiaꝫ finalē hoc ē ī quo q̄s ꝑſeuerat uſq̄ꝫ ad morteꝫ. Ad illud quod tertio obr̄ de v̄bo Hiere. ꝙ dˢ nolebat orari ꝑ deſpatis dđ ꝙ hoc nō erat q̄ꝛ nullo mō poſſent ad bonū ꝯuerti ł redire. hoc. n. potuiſſēt ſi dˢ velleꝫ eos ſpālr̄ uiſitare. ſꝫ q̄ꝛ ipi nō merebātur ⁊ dˢ occulto ſuo iudicio nolebat eis manū mīe ampliare. hinc ē ꝙ ꝓuidens ⁊ ſuū iudiciū ⁊ eorū impñiaꝫ hoc ꝓphete ꝓdicebat. ⁊ ita ex hoc nō hētur ꝙ illud pccm̄ nō poſſꝫ remitti. ſꝫ q̄ꝛ illđ nolebat deꝰ remittere. ⁊ ꝙ illi finalr̄ in impñia remāſuri erāt q̄ꝫuis poſſent diſcedere. Ad illud qđ obr̄ ꝙ tanta ē hꝰ peccati labes ꝙ penitere nō poſſit. dđ ꝙ aug. illđ v̄bū retractat ⁊ explanat hoc nō eē dcm̄ ꝑ priuatōꝫ oīmode poſſibilitatis cū deꝰ ꝯuertat deſpatiſſimos. ſꝫ ꝑ priuatōeꝫ facilitatis. Vñ nō ſolūmodo ꝯſueuit aliq̄đ dici īpoſſibile qđ nullo mō pōt fieri ſed etiā qđ difficulter fit. Ad illđ quod obr̄ ꝙ īpenitētia ē ſpēs hꝰ pcci. iā pꝫ rñſio. q̄ꝛ duplr̄ dr̄ īpñia ſicut dcm̄ ē. ⁊ put īpñia dr̄ ꝓpoſitū ñ penitēdi nō reddit hoīeꝫ īpoſſibilē ad ueniam q̄ꝛ pōt ab illo ꝓpoſito deſiſtere. ⁊ illo ꝓpoſito deſiſtēte pōt aliud ꝓpoſitū illi ſuccedere ⁊ ꝑ illud ad ueniā ꝑuenire.

Q Onſequēter q̄ritur de hꝰ peccati genere q̄ꝫtū ad eiꝰ ſpēs ⁊ dr̄ias. et circa hoc q̄runtur duo. Primo q̄riť de ſpēbꝰ hꝰ peccati q̄ꝫtū ad numeꝝ ⁊ ſufficiētiā. Secūdo v̄o q̄riť de his q̄ꝫtū ad uniuſcuiuſq̄ꝫ ꝓpriam rationem.

C Irca primū ſic ꝓceditur ⁊ q̄ritur de numero ⁊ ſufficiētia ſpēꝝ hꝰ peccati. Et cōiter ꝯſueuerunt hꝰ peccati ſex ſpēs aſſignari. ſ. deſpatio. ꝓſūptio. obſtinatio ⁊ iuidētia fraterne grē. īpugnatio v̄itatis agnite. ⁊ finalis īpñia. Sꝫ ꝙ multo plures debeāt eſſe uidetur. q̄ꝛ cū ſint tres v̄tutes theologice. ſ. fides ſpes charitas q̄rū q̄libet ita ē ad ſalutē neceſſaria ſicut alia. videť ꝙ ſicut ē unuꝫ peccatū ī ſpm ſcūm qđ ē ꝯ̄ ſpem. ſ. deſpatio ſilr̄ debeat eē unū ꝯ̄ fidē ⁊ aliud ꝯ̄ charitatē. Itē uirtutes cardinales multe ſunt ꝑter pñiaꝫ q̄ ſunt neceſſarie ad ſalutē. ergo ſicut accipiť ſpēs peccati ī ſpm ſcm̄ ꝑ oppoſitū ad pñiam ita deberet accipi ꝑ oppoſitū ad alias uirtutes cardinales. Itē ī deo nō tm̄ ꝯſideratur iſte ꝯditōes. ſ. mīa ⁊ iuſticia ſꝫ etiā plures alie vt pote bonitas ⁊ maieſtas. ergo ſicut ſunt due ſpēs hꝰ peccati q̄ꝝ una ē ꝯ̄ iuſticiā ut ꝓſūptio. alia ꝯ̄ mīaꝫ ut deſpatio. ita uidetur ꝙ due alie ſpēs deberēt ꝯ̄ alias ꝯditōes eē. Itē ſeptē ſūt pccā capitalia iter q̄ ſūt aliq̄ ita magna ſicē iuidia. ergo ſic iuidētia frn̄e grē ponitur vna ſpēs hꝰ peccati. ita deberet poni ſupbia ⁊ ira.

¶ Jtē eque magnū peccatū ē ipugnare bonitatē
ſicut impugnare ṽitatē. ergo ſicut ē una ſpēs
hꝰ peccati penes ipugnatōꝫ ṽitatis agnite ita
deberet eē alia ſpēs penes ipugnatōeꝫ bonita
tis ¶ Jtē ſpſ blaſphemie ē peccatū i ſpꝫ ſcm̄
ꝫ ꝙ dr̄ in glo. ⁊ in tex. Mat. xij. nec ē aliqꝺ ꝑ
dictoꝝ. ergo uidetur ꝙ plures ſint ſpēs pecca
ti i ſpꝫ ſcūꝫ q̄ꝫ ꝑdcē. ¶ Jtē q̄ro vn̄ accipiatur
diſtinctio ꝑdcaꝝ ſpēꝝ. aut. n. accipitur ex pte
eiꝰ cui opponitur hoc peccatū. aut ex pte actuū
ſubtractoꝝ. aut ex pte motiuoꝝ. ſi ex pte eius
cui opponitur cū illa ſit grā pn̄ialis. ⁊ grā pe-
nitētialis ſit una. uidetur ꝙ una ſola deberet eē
ſpēs huiꝰ peccati. Si ex pte actuū ſubtractoꝝ
aut illi actꝰ ſūt pricipales potētiaꝝ iterioꝝ. aut
nō pricipales. ſi pricipales tunc nō deberēt eē
niſi tres ꝫ numeꝝ potētiaꝝ. Si penes actus n̄
pricipales. ergo deberēt eē mlto plures q̄ꝫ ſex
Si ex pte motiuoꝝ ſilr̄ obr̄. quia cū plura ſint
motiua q̄ꝫ ſex. plures erūt hꝰ peccati ſpēs. ¶
Jux̄ hoc q̄rit. magr̄ nō tāgit in lr̄a niſi de q̄ttu
or peccati ſpēbꝰ i ſpꝫ ſcūꝫ. ⁊ alij ponunt q̄nqꝫ
ſpēs. alij ſex. vn̄ ueniat iſta diuerſitas. Que-
ritur ergo penes q̄d diſtinguātur iſte ſpēs ⁊ q̄
ſit eaꝝ numerꝰ ⁊ ſufficientia. ¶ R. dō ꝙ pec
catū in ſpꝫ ſcūꝫ directe ē ꝯ effectū ſpſ ſci qui
q̄deꝫ dr̄ grā pn̄ialis. hec aūt pn̄ialis grā ꝫ ꝙ i
ſacramēto ꝯſideratur tria reſpicit. ſ. medicuꝫ
egrotū ⁊ miſtrū. Ex parte medici ꝯcurrūt iſta
duo miſirordia ⁊ iuſticia. mia ꝑ quā remittit
offenſā. ⁊ iuſticia ꝑ quā exigit emēdā. ꝯ miaꝫ
ē deſpatio. ꝯ iuſticiā ē ꝑſumptio. Sic ex parte
egroti duo ꝯcurrūt. ſ. deteſtatio peccati ꝑteriti
⁊ ꝓpoſitū nō peccādi. niſi. n. hec duo in ſe ha
beat nō ē idoneꝰ ad hoc ꝙ grā ſpſ ſci habeat
in ipo efficaciā. ꝯ deteſtatōeꝫ peccati ē obſtina
tio. ꝯ ṽo ꝓpoſitū nō peccādi ē finalis impn̄ia.
Silr̄ ex pte miniſtri duo ꝯcurrūt. ſ. ṽitas do-
ctrine ꝑ quā peccatores inſtruat. ⁊ ſcitas grē ꝑ
quā ipꝫ adiuuet ⁊ ſubleuet. ꝯ ṽitatē doctrine
ē ipugnatio ṽitatis agnite. ꝯ ſcitatē gratie eſt
inuidētia fraterne grē. Et ſic pꝫ numerꝰ ⁊ ſuffi
cientia q̄re. ſ. ſunt tot ſpēs peccati nec plures
nec pauciores. ¶ Aliter pōt accipi ſufficiētia di
ctaꝝ ſpēꝝ. ꝙ cū peccatū illud ſit ꝯ grāꝫ pn̄ialē
inq̄ꝫtū ꝑ ipaꝫ fit remiſſio pccōꝝ i unitate eccle
ſie. aut illud peccatū ꝯ pn̄iaꝫ ē. aut ꝯ unitatem
eccleſiaſticā. ꝯ pn̄iam aūt pōt eē duplr̄. aut ꝑ
receſſū a bono ⁊ ſic ē deſpatio. aut ꝑ obfirma
tionē in malo ⁊ ſic ē obſtinatio. Si ꝯ unitatem
eccliaſticā ſic aūt ē rōe ṽitatis. aut rōe bonita
tis. ſi rōe ueritatis ſic ē ipugnatio ṽitatis agni
te. ſi rōe bonitatis ſic ē inuidētia fraterne grē.
Et hoc mō ſumūtur q̄ttuor ſpēs. nec iſte mo-
dus aſſignādi repugnat ei q̄ dictꝰ ē. qꝛ ſub ob-
ſtinatōe i malo clauditur ꝑſūptio ⁊ finalis im
pn̄ia. hoc. n. ipo ꝙ ꝯfirmatꝰ aliq̄s ē i malo nō
timet penā nec ꝓponit dimittere culpam. ¶
Aliter ſumitur numerꝰ iſtaꝝ ſpēꝝ cū peccatuꝫ
i ſpꝫ ſcūꝫ ſit ꝯ pn̄ialē grāꝫ. aut eſt ꝯ ipaꝫ rōne
ſui. aut rōe an̄cedētiū. aut rōe ſubſequētiū. Si
rōe ſui ſic obſtinatio. ſi rōe an̄cedētiū cū ad pe
nitētiā an̄cedat timor ⁊ ſpes tanq̄ꝫ due mole. ꝯ
timorē ē ꝑſūptio. ꝯ ſpeꝫ ē deſpatio. ſi rōe ꝯſe
quētiū cū ad pn̄iaꝫ ꝯſequatur emēda q̄ ꝯſiſtit
in duobꝰ. ſ. i ṽa ꝯfeſſiōe ⁊ bona ſatiſfactione
ſic ſumūtur due ſpēs. quaꝝ una ē impugnatio
ueri. altera ē deteſtatio boni. Et ꝫ iſtā aſſigna
tōeꝫ obſtinatio ꝯꝑhendit obſtinatōeꝫ ꝓprie di
ctā ⁊ finalē impn̄iaꝫ. Et ſic pꝫ numerꝰ ⁊ ſuffici
entia ſpēꝝ. ⁊ etiā qua rōe q̄dā aſſignāt q̄ttuor
q̄dā q̄nqꝫ q̄dam ſex. Jlle aūt modus quo aſſi
gnantur ſex ꝯuenietior ē ⁊ ꝯmunius tenetur.
ꝓ eo ꝙ illud qꝺ alij dicūt iplicite ille dic̄ expli
cite. Jux̄ hūc modū ꝯcedēdū ē ſpēs peccati in
ſpꝫ ſcūꝫ numero eē ſex ⁊ n̄ plures. ¶ Ad illꝺ
ergo quod obr̄ ꝙ deberet eē peccatū in ſpūm
ſcūm ꝯ fidē ⁊ charitatē. dō illa rō nō cogit. qꝛ
nō eſt deſpatio peccatū in ſpūm ſcūm qꝛ eſt ꝯ
ſpem ſed quia repugnat directe diſpoſitioni
gratie penitentialis. qui enim deſperat de ue-
nia nunq̄ꝫ ad grām ſe preparat ſicut iudas q̄
facilius deſperās cucurrit ad laqueū ſicut dicit
aug. q̄ꝫ ad petendū miſericordie beneficiū. ¶
Ad illud quod obr̄ ꝙ ſunt alie ṽtutes cardina
les preter penitentiā. dicendū ꝙ ⁊ ſi alie virtu
tes ſint tamen penitentia proprie virtus eſt
per quam reſurgit homo in gratia ⁊ per quaꝫ
remittitur culpa. ⁊ ideo peccatum quod maxi
me eſt impugnatiuum gratie magis directe
habet opponi penitentie q̄ꝫ alij virtuti cardi-
nali. Preterea pn̄ia non tm̄ eſt uirtꝰ ſꝫ etiā ſa
crm̄. ⁊ utroqꝫ mō ei opponit᷑ pccm̄ in ſpꝫ ſcūꝫ
¶ Ad illud quod obr̄ ꝙ alie ſunt cōditiones
dei q̄ꝫ miſicordia ⁊ iuſticia. dō ꝙ ⁊ ſi alie ſint.
iſte tm̄ ſunt precipue que ꝯſiderātur in opere
iuſtificationis ⁊ quas oportet attendere pec-
catores ut poſſint redire ad grām. et ideo ma
gis ꝯtra iſtas aſſignantur ſpēs peccati in ſpm
ſcūm q̄ꝫ ꝯtra ꝯditiones alias. ¶ Ad illud qꝺ

d

obr̃ ꝙ ſeptē ſunt capitalia peccata ita magna
ſicut inuidia. dr̄ ꝙ inuidentia fraterne gratie
non ponitur eſſe peccatū in ſpūm ſanctum rōe
eius ꝙ eſt capitale peccatū ſed rōne eius ꝙ ē
impugnatio boni que directā habet oppōnem
ad bonum penitētie. ¶ Ad illud quod obr̃ ꝙ
ↄtingit impugnare bonitatē ſicut ueritatem ⁊
maieſtatem. dr̄ ꝙ in impugnatione veritatis
agnite clauditur impugnatio maieſtatis ⁊ etiā
bonitatis. qm̄ bonitas non tm̄modo p̄dicat ſe
ſed etiā predicat ⁊ manifeſtat bonitatē ⁊ etiā
maieſtatē dei. ⁊ dū aliq̇s ſcienter dicit ↄtra ve
ritatem in qua predicatur dei maieſtas ⁊ boni
tas. per ↄſequens maieſtatē ⁊ bonitatē impu-
gnat. ¶ Ad illud quod obr̃ de ſpū blaſphe-
mie. dr̄ ꝙ ↄprehēditur ſub impugnatione ue
ritatis agnite. qui enim uerbis falſis ueritati
v̓i reſiſtit ⁊ blaſphemare dicitur ⁊ v̓itatē agni
tam impugnare. ¶ Ad illud quod queritur pe
nes q̇d accipiatur numerus ⁊ ſufficientia ſpēꝝ
huius peccati. dr̄ ꝙ ſumitur ex parte oppoſi
ti. opponitur autem penitentie hoc peccatū ge
nus non ſolum rōe habitus penitentie ſ; etiā
rōne eorum que concurrunt ad penitentie ef
fectū. et quia iſta ſunt ſex ſicut oſtenſum fuit
duo ex parte medici. et duo ex parte egroti.
⁊ duo ex parte miniſtri. propter hoc ſex ſunt
ſpēs huius peccati. ¶ Ad illud uero qđ vltio
querebatur iā pꝫ ↄ̄cluſio p ea que dicta ſunt.

Secundo queritur de ſpēbus hꝰ pec-
cati quantū ad rōnes ꝓprias. et oſtē
ditur ꝙ nulla iſtarum ſit ſpēs pecca
ti in ſpiritus ſanctum. Et primo de deſpatiōe
quia peccatū in ſpūm ſanctuꝫ eſt ex certa ma
licia. ſed deſperatio potius eſt ex infirmitate
q̄ꝫ ex malicia. ergo uidetur ꝙ deſpatio nō ſit
peccatū in ſpirituꝫ ſanctū. ¶ Si tu dicas ꝙ ſaltē
pōt eſſe ſpēs inquantū eſt ex malicia. Obr̃ ↄ̄
hoc. qꝛ qui deſpat cogitat in corde ſuo ꝙ ma
ior eſt iniquitas ſua q̄ꝫ dei miſericordia. ⁊ oīs
talis errat ⁊ decipitur. ergo oīs deſpatio ortū
habet ex ignorātia. ergo non eſt ſpēs peccati
in ſpiritum ſanctum. ¶ Oſtenditur hoc ipm
per preſumptionē. qꝛ frequenter p̄ſumit quis
potius ex ↄfidentia uel audacia q̄ꝫ ex malicia
ergo non uidetur eſſe ſpēs peccati in ſpirituꝫ
ſanctum. ¶ Si tu dicas ꝙ non ē ſpēs niſi inq̄ꝫtū
ꝓcedit ex malicia. Obr̃ ↄ̄ hoc. qꝛ preſumptio
vndecunq̄ꝫ ꝓcedat ſpēs ſuperbie eſt que eſt

capitale peccatū. ergo nō ē ſpēs peccati i ſpm
ſanctum. ¶ Tertio oñditur hoc ipm de obſti
natione. qꝛ obſtinatio ē indurate mentis i ma
licia pertinacia p quam fit homo impenitens.
ſi ergo induratio mentis uenit ex ꝑmanſione
mentis in peccato. et ꝑmanſio in peccato non
ſit ſpēs peccati ſed potius circunſtantia uidet̓
ꝙ obſtinatio non ſit ſpēs peccati in ſpm ſcm̄.
¶ Si tu dicas ꝙ obſtinatio ſ̓m ꝙ eſt peccatū in
ſpm ſanctuꝫ non tm̄ dicit ꝑmanſionē ſed etiā
dicit nouū actū ⁊ motum. Obr̃ ↄ̄ hoc. qꝛ actus
ille non eſt aliud q̄ꝫ uoluntas manendi in pec
cato. ergo non eſt aliud q̄ꝫ impenitentia. ergo
uidetur ꝙ obſtinatio nō ſit ſpēs peccati i ſpꝫ
ſanctum ab impenitētia diſtincta. ¶ Quarto
oſtenditur hoc ipm de ipugnatōe v̓itatis agni
te. qꝛ frequēter v̓itas agnita ipugnatur ex v̓e
cundia. qꝛ hō timet ↄfundi qñ dicit falſū. ergo
uidetur ꝙ ñ ſit ſpēs pcc̄i i ſpꝫ ſcūꝫ. ¶ Si tu dicas
ꝙ nō ē ſpēs peccati in ſpm ſanctū niſi quādo
ē ex malicia. Obr̃ ↄ̄ hoc. qꝛ tā v̓itas q̄ꝫ v̓itatis
agnitio filio appropriatur. ergo potius dꝫ dici
ipugnatio v̓itatis agnite peccatū i filiū q̄ꝫ pec
catū i ſpꝫ ſcm̄. ¶ Quito loco oñdit̓ hoc ipꝫ d̓
iuidētia fraterne grē. qꝛ aliq̇s iuidꝫ alij ex cor
ruptōe nature. ergo ſi oē peccatū i ſpꝫ ſcūꝫ ē
ex malitia. uidet̓ ꝙ iſta ñ ē ſpēs peccati i ſpuꝫ
ſcūꝫ. ¶ Si tu dicas ꝙ hoc mō ē peccatū i ſpꝫ ſcꝫ
quo mō ꝓcedit ex malitia. Obr̃ ↄ̄ hoc. qꝛ iui-
dētia fraterne grē ſemp ↄtinet̓ ſub iuidia qđ ē
peccatū capitale. ergo uidet̓ ꝙ iuidētia frater-
ne grē reducat̓ ad peccatū capitale ⁊ nō ſit pec
catū i ſpꝫ ſcm̄. ¶ Sexto ⁊ ultio oñdit̓ illđ idē
de ipñia. qꝛ aliq̇s ñ penitet qꝛ neſcit ſe peccaſ
ſe. ergo uidet̓ ꝙ aliq̇ ipñia ſit ex ignorātia. er
go ñ ē ſpēs peccati i ſpꝫ ſcꝫ. ¶ Si tu dicas ꝙ ñ ē
peccatū i ſpꝫ ſcm̄ niſi qñ ē ex certa ſcia. Obr̃
ↄ̄ hoc. qꝛ ſcia ñ uariat genꝰ peccati cū ſit circū
ſtātia. ſi ergo ipenitētia ꝓcedēs ex ignorātia ñ
ē ſpēs pcc̄i i ſpꝫ ſcm̄. uidet̓ ꝙ nec ipñia ꝓcedēs
ex certa ſcia. ¶ R̄. dr̄ ꝙ quēadmodū i opibꝰ
meritoriis charitas dat formā ita ꝙ nihil eſt
meritoriū niſi ex charitate ꝓcedat. ſic itelligē
dū ē i peccato i ſpꝫ ſcm̄ ꝙ malicia dat formaꝫ
huic peccato. vñ nihil dꝫ eē eſſe peccatū i ſpꝫ
ſāctū niſi qđ ex certa malitia ꝓcedit. ⁊ quoniā
fere oēs actꝰ aīe q̇ ꝓcedūt ex certa malitia pñt
ꝓcedere ex certa malitia ⁊ ex certa ignorātia
⁊ iſirmitate ⁊ noīa pctōꝝ iponūtur ex actibus

hinc eſt q̄ nullū nomē predictaꝝ ſpēꝝ ē impo
ſitū alicui eaꝝ ſm q̄ eſt preciſe peccatū i ſpm
ſcūm. et ꝓpterea in omnibus opus eſt hac ge
nerali ⁊ ↄmuni diſtinctione ut dicamus q̄ iſta
ſex nominēt peccatum i ſpūm ſcūm. ſ. ſm q̄
ſunt ex malicia. Si autem ſint preter maliciā
utpote ex ignorātia ⁊ īfirmitate tunc non ſūt
peccata i ſpūm ſcūm. hoc aūt melius patet ſi
ad ſingula deſcendam⁹. ¶ Ad illud. n. quod
primo obī de deſperatione q̄ poteſt eſſe ex
īfirmitate. dō q̄ aliqñ deſperat aliq̄s ex puſil
lanimitate ita q̄ in ipſa deſperatione non in-
uenit ↄplacentiā ſed dolet ⁊ remittitur contra
ipſam. ⁊ tunc non eſt dicendū peccatū i ſpūm
ſcūm. q: ex tali deſperatione non ꝓiicitur ho
mo in profundū. Eſt ⁊ alia deſperatio qua q̄s
deſperat diffinitiue abſcondēs ſe quaſi a facie
diuine miſericordie ſm q̄ fecit caim qui dixit
Ecce a facie tua eiicis me hodie. ⁊ hoc ſemp
eſt peccatū i ſpūm ſcūm. q: eſt i ↄtumeliā diui
ne miſericordie cui ſuā prefert iniq̄tatē ſicut
dixit caim. Maior ē iniq̄tas mea ⁊c. Ex hoc
tamen non iudicatur īfidelis. aut q: talis bene
ſentit de aliis ſed male de ſe. aut q: certe non
eſtimat deū non poſſe miſereri ſed potius mi
ſereri nolle. et tale peccatū ſemper habet con
iunctā maliciā. pro eo q̄ qui ſic deſperat i tali
culpa uult uitam ſuam finire. vnde tale deſpe
ratiſſimi frequentiſſime ſibi ipis īferunt mor
tem. ¶ Ad illud quod obī de preſumptione
dicendū q̄ eſt preſumptio de meritis ⁊ eſt ꝓ-
ſumptio de impunitate. Prima preſumptio
qua quis preſumit de meritis ſuis ſiue de ali-
quo quod habet i ſe eſt peccatū ſuperbie. Se
cunda uero preſumptio qua quis preſumit de
impunitate dans totum diuine miſericordie ⁊
auferens ei omnino rigorem iuſticie. hoc ē pec
catū in ſpūm ſcūm. q: claudit uiam ad grām.
⁊ uiam ampliat ad peccatū. Et ſic patet q̄ alī
pertinet ad peccatū capitale. aliter ad peccatū
i ſpūm ſcūm. ¶ Ad illud quod obī de obſti-
natione que dicit permanſionē i malo. dō q̄
obſtinatio dī duplī. Uno modo dī obſtinatio
continua permanſio i culpa. Alio modo dī ob
ſtinatio uoluntas ↄplacens ſibi i culpa ꝑpetra-
ta ⁊ priorem culpam non deteſtans ſed appro
bans et hoc modo dicit actū ꝓcedentē ex ma
licia. ideo inquantū eſt peccatū i ſpūm ſanctū
differt ab īpenitentia ꝑ q̄ hic accipitur ꝓprie

nam unum eſt reſpectu preteriti. ⁊ reliquum
reſpectu futuri. ⁊ quāuis una ſit uirtus cuius
eſt preterita plangere ⁊ plangenda nō ↄmitte
re. tamē circa iſtos duos actus poſſunt eſſe di-
uerſa uitia. ſicut largitas cū ſit una uirtus tñ
ſm duos actus qui ad ipam ↄcurrunt. ſ. dare ⁊
tenere habet duo uitia oppoſita. ſ. ꝓdigalita-
tē ⁊ auariciā. ¶ Ad illud quod obī de īpugna
tione ueritatis agnite. dō q̄ ueritas agnita tri
plī pōt intelligi impugnari. aut propter ipſam
ueritatē. aut propter ipm dicentem. aut ꝓpter
effectum ↄſequentē. Primo modo nullus im
pugnat cum omnes homines natura ſcire de
ſiderent. Secundo modo ⁊ tertio poteſt impu
gnari ⁊ ex infirmitate ⁊ etiam ex malicia. Et
ſi q̄s īpugnat eam pertinaciter ſiue in ↄfeſſio-
nem dicentis ſiue ꝓpter excuſatōem ſuam q̄ſi
ſemper habet adiunctam maliciā maxime cū
eſt veritas ad ſalutē pertinens ut eſt veritas
xpiane religionis. et ſic ē peccatū in ſpūm ſcm
Tūc aūt dico aliquā ṽitatē ꝑtinaciter īpugna
re qñ ex ſua īpugnatōe ꝓpter odiū dicētis vel
effect⁹ ↄñtis aut facit uel uult facere ꝑiudiciū
ueritati ita q̄ q̄uis nō odiat ṽitatē ꝑ q̄ ṽitas
ē tñ rōe adiūcti oio eā abhorrē ſicut aliq̄s odit
deū rōe iuſticie. ⁊ rōne illius odij ↄtingit q̄ hō
delectatur i ↄtumeliis dei ⁊ī ↄfutatōe ṽitatis.
⁊ tunc recte dī moueri ex malicia ⁊ ꝑtinacia.
Si aūt q̄s reſiſtat nō ꝑtinaciter tunc bñ poteſt
ꝓcedere talis īpugnatio ex quadā īfirmitate.
nec talis īpugnatio peccatū ē i ſpūm ſcūm. Nec
ualet illud qđ obiicit q̄ veritas ⁊ agnitio ueri
tatis appropriatur filio. q: talis īpugnatio nō
ꝓcedit ex ipa agnitōe ſꝫ poti⁹ ꝓcedit ex mali
cioſa uolūtate. vñ magrī ſ dixit i ꝓlogo. Diſ
ſentiētib⁹ uolūtatib⁹ diſſentiēs fit aioꝝ ſenſus
⁊ dum aliud ↄplacet ipietatis error obnititur ⁊
ipietatis error reſultat. ⁊ illud ē qđ mouet ad
ṽitatē īpugnādā ¶ Ad illud qđ obī de inuidia
ſupne grē. dō q̄ duplī pōt q̄s inuidere grē alie
ne. aut q: ex hoc minuitur bonū ꝓpriū c⁹ ꝓmo
tōeꝫ appetit ſinglī. ⁊ ſic eſt peccm̄ capitale. aut
q: uiſus aīe ſic eſt deprauat⁹ ut ſicut nō uidet
bonū in ſe ſic etiā nolit uidere bonū i alio. et
tunc eſt peccatū i ſpm ſcūm. hoc aūt ē i illī ma
xime qui uix poſſunt i aliquo homine uidere
bonum. Et ita alio modo eſt capitale peccatū
alio mō eſt peccatū i ſpꝫ ſcūm. ⁊ illo ultio mō
nō ꝓcedit niſi ex magna corruptōe ⁊ malicia

d

uoluntatis que adeo guſtum eius peruertit
ut bonuȝ faciat appetere malum ⁊ malū faciat
appetere bonum ¶ Ad illud quod obr̄ de im
penitentia. dicenduȝ ꝙ ipenitentia dr̄ duplr̄.
.ſ. priuatiue ⁊ ꝯtrarie. ſi dicatur priuatiue ſic
non eſt peccatū i ſpūm ſanctum. q꞉ non ponit
nouum peccatū ſed conditōeȝ dicit ſiue circun
ſtantiam precedentis peccati. Alio modo pōt
contrarie dici. ⁊ tunc dr̄ ipenitentia uoluntas
non penitendi. ⁊ talis ex malicia ꝓcedit ⁊ pec
catum eſt in ſpūm ſanctū. Nec ualet illud qđ
obiicit ꝙ ſcia non uariat genus. dico. n. ꝙ hoc
non eſt rōne ſcie ſed rōne malicie. hec autem
ipñia ſic eſt ſpēs peccati i ſpūm ſanctū ꝙ tn̄
alie ſpēs ad pñiam ordinantur ut ipa quodā-
modo aliis omnibus eſt ānexa. Nec hoc ipe-
dit qn ſit diuerſa ſpēs ab aliis. q꞉ ſicut i v̄tuti
bus vna diſponit ad alteram ſic etiā ⁊ i uitiis.
q̄uis non ſit tanta ꝯnexio i habitibus uitiorū
ſicut eſt i habitibus v̄tutuȝ ſicut dante deo in
tertio libro manifeſtabitur.

In parte iſta ſunt q̄ſtiones circa lr̄aȝ
in quo queritur de hoc quod dicit.
Eſt peccatū ad mortē non ꝓ eo dico
ut q̄s oret. Uidetur. n. ex hoc ꝙ non habeat
orari ꝓ eo q̄ peccat i ſpūm ſanctū. Sed ꝯ hoc
ē. q꞉ tales ſunt diligendi ex charitate. ergo ui-
detur ꝙ ꝓ eis orandū ſit. Preterea tales ma-
gis idigent aliis ⁊ ꝓniores ſunt ad malū. ergo
uidetur ꝙ maior ſit bn̄ficētia mie pro eis ora
re q̄ȝ pro aliis q̄ non idigent. Eſt ergo queſtio
quare dixit btūs Jo. ꝙ ꝓ talibus orandū non
ſit cum de nemine ſit deſperādū. ¶ R̷. dō ꝙ
peccatū ad mortē dr̄ duplr̄. aut q꞉ perducit ad
mortē. aut q꞉ diſponit ad mortem. Et primo
modo accipiēdo peccatū ad mortē oīo eſt irre
miſſibile. ſecūdo modo accipiendo peccatū ad
mortē cū difficultate ē remiſſibile. Quolȝ di-
ctoꝝ modoꝝ itelligi habȝ p̄dictus ſermo ẜ dif
ferentē ſui expōnem. nā primo mō ſenſus eſt
Nō dico ut ꝓ eo oret q̄s. hoc ē aliq̄s nec puus
nec magnus. ſecundo v̄o mō ſenſus eſt. Non
dico ut ꝓ eo oret q̄s. i. queuis perſona. quaſi
dicat. difficile ē ꝓ tali pcōre exaudiri. q꞉ talis
iā eſt iter icorrigibiles deputādus de quo dicit
dn̄s Mat. xviij. ꝙ ſi eccleſiam audire nolue-
rit ſit tibi ſicut enicus ⁊ publicanus. et ita in
uno ſenſu generalr̄ inuit ꝙ ꝓ peccāte ad mor
tem nō eſt orandū. i alio v̄o ſenſu inuit ꝙ nō

ē cuiuſlȝ ipetrare tātū donū. In nullo tn̄ dcōꝝ
ſenſuū ꝓhibȝ orare ſed i hoc oſtendit ꝙ mā-
datū ſuū ſiue monitio q̄ dixerat orandū eſſe ꝓ
proxio nō ſe oñdit generalr̄ reſpectu oīum ſȝ
reſpectu hoꝝ de q̄bus probabilr̄ ſperare poſ-
ſumus ꝙ noſtris orōnibus ꝯcedentur. Et ſic
patet ſolutio ad illud. ¶ Item queritur de hoc
quod dicit. Qui blaſphemauerit i ſpūm ſcūm
non remittetur ei. ¶ Contra. Glo. dicit ibidē ꝙ
blaſphemia remittetur. ſpūs autem blaſphe-
mie non remittetur. ergo blaſphemia remitti
tur ſiue blaſphemet ſpūm ſiue patrem remit
tetur. ¶ Juxta hoc queritur que differentia
ſit inter blaſphemiā ⁊ ſpūm blaſphemie. vi-
detur. n. ꝙ grauius peccatū ſit blaſphemia q̄ȝ
ſpūs blaſphemie. q꞉ ſpūs blaſphemie dicit uo
luntatē. blaſphemia autem dicit opus. malum
autem opus addit ſupra uoluntatē. ¶ Cōtra
riū huius ē quod dicit glo. que dicit ꝙ ſpiritus
blaſphemie non remittitur. blaſphemia auteȝ
remittitur. ¶ R̷. dō ꝙ ſicut dicit Hugo bla
ſphemia quantū eſt de ſe iferens eſt quantuȝ
ad hoc ꝙ ſit peccatū i ſpȝ ſcūȝ ⁊ nō i ſpȝ ſcūȝ
Alij. n. blaſphemāt ex ifirmitate ⁊ coactōe. ⁊
hi peccāt i patrē. alii ex deceptōe. ⁊ hi peccāt
i filiū. alii ex certa malicia. ⁊ hi peccāt i ſpūm
ſcūm. ⁊ hoc eſt ſceleratiſſimū genus peccati. ⁊
v̄itupiis dei delectari. Et poſt ſubiūgit. Quid
eſt ſpūs blaſphemie niſi affectus ⁊ deſideriuȝ
vituperatōis diuine. ſpūs enim blaſphemie
ſic ſpirat ad odium dei ſicut ſpūs ſcūs ad amo
rem dei. Quando ergo dr̄. qui blaſphemaue-
rit i ſpūm ſcūm ⁊c. non itelligitur de quacūq꞉
blaſphemia ſed de ſpū blaſphemie. vnde nō
dicit. q̄ blaſphemauerit ſpūm ſcūm ſed q̄ bla-
ſphemauerit i ſpūm ſcūm. i. peccando i ſpūȝ
ſcūm. et hoc declarat ipa glo. que dicit ꝙ bla
ſphemia remittetur. ſpūs aūt blaſphemie nō
remittetur. Per hoc patet rn̄ſio ad illđ quod
querit que dr̄ia ſit inter blaſphemiā ⁊ ſpūm
blaſphemie. ⁊ ꝙ grauius peccatum ſit ſpūs
blaſphemie q̄ȝ blaſphemia. non enim diffe-
runt ſicut voluntas ⁊ actus ſed ſicut generale
⁊ ſpeciale. ¶ Item queritur de hoc quod di-
cit ꝙ deſperatio eſt qua quis deſperat peni
tus de bonitate dei eſtimans maliciam ſuam
dei bonitatem excellere. Uidetur enim ex
hoc ꝙ omnis deſperans ſit infidelis. omnis
eniȝ qui ſic eſtimat credit bonitatem dei eſſe

fuaitã. ⁊ oĩs talis errat ꝯ̃ illud quod fidei ē. ¶ Itē ꝗ credit ꝯ̃riũ eius qḋ dicit ſcriptura hereticus ⁊ infidelis iudicatur. ſʒ ſcriptura dicit. in q̈cunqʒ hora ingemuerit peccõr oĩuʒ iniq̈tatũ ei⁹ nõ recordabor. deſpans credit ei⁹ oppoſituʒ. ergo ⁊c. ¶ Preterea articulus ſpãlis ē de remiſſiõe peccatoꝝ. et ꝯ̃ iſtũ peccat ille ꝗ deſperat. Silr̃ põt obiici de eo ꝗ p̃ſumit. videtur. n. ꝙ deſpatio tollat fidē. Cõtrariũ h⁹ ē q꞉ ita p̄cedit ſpeʒ ſicut p̄cedit charitatē. ita etiã neqʒ deſpatio. ¶ R̷. dõ ꝙ fides differt a ſpe ⁊ in hoc ꝙ fides reſpicit ip̄m odiũ in uli. ſed ſpes reſpicit in pticulari. ſ. reſpectu ſpantis. ⁊ i hoc etiã ꝙ fides dicit certitudinē in intellcũ ⁊ ſpes dicit certitudinē in affectu. ſicut ergo cõtingit aliq̄ñ ignorari aliq̇d in pticulari ⁊ ſciri in uli ſicut dicit phũs in. ij. prioꝝ. ſicut ē de illo ꝗ ſcit omnē mulã eē ſterilē. ⁊ tñ extimat hãc hr̃e in vtero. ſic põt aliq̇s hñs fidē carere ſpe. ⁊ ſicut põt aliq̇s ñ hñs certitudinē de aliquo i affectu hr̃e in intellectu. ſic põt aliq̇s nõ hñs ſpeʒ hr̃e fidē. ¶ Ad illud ergo qḋ primo obr̃ ꝙ talis eſtimat maliciã ſuã dei bonitatē excedere. dõ ꝙ eſtimare maliciã bonitatē excedere hoc põt eſſe duplr̃. aut ulr̃ reſpectu cuiuſʒ. aut pticulr̃ reſpectu ſui. Et primo ⁊ ſecũdo mõ ē infidelitatis. ⁊ tertio deſpatõis. ⁊ hoc ſignificat text⁹ gñ. Caim qui dicit. Maior ē iniq̈tas mea q̃ʒ ut ueniã merear. nõ dixit ꝙ maior eēt q̃ʒ miſicordia. ſʒ ꝙ ãplior eēt q̃ʒ uenia ad quã peruenire poſſʒ. Ul̷ põt dici ꝙ talis eſtimatio poti⁹ uenit ex ſubuerſione ꝯfidentie q̃ʒ ex ſubuerſione noticie ſicut homo aliq̄ñ bene ſcit aliq̇d ⁊ tñ affectio adeo dñatur ut ad eſtimãdũ oppoſitũ ptrahat ip̃ʒ. Et p hanc uiã r̃ndēdũ ē ad alia duo ꝗ poſtea obiiciũtur. nõ. n. ꝯcludunt ꝙ deſpatio tollat fidē. q꞉ defect⁹ ē duplicis ꝯditõis ſicut dictũ ē. quãuis aũt deſpatio nõ tollat fidē ſimplr̃ nihilomin⁹ tñ plus leditur fides per deſpatõeʒ q̃ʒ p odiũ uel q̇cũqʒ aliud peccm̃ qḋ nõ ſit ei directe oppoſitũ. in fide. n. ſũt tria. ſ. ip̃a credulitas ⁊ habilitas tendēdi i deũ. ⁊ ip̃a tēdētia. primũ ē quaſi terra. ⁊ ſecũdũ q̈ſi ſem̄ ⁊ tertiũ q̈ſi fruct⁹. primũ tollitur ſolũ p infidelitatē. ſecũdũ ṽo tollitur p deſpatõeʒ qua efficitur hõ inhabilis ad tēdēdũ. tertiũ ṽo tollitur p omne peccatũ. ¶ Itē q̄ritur de hoc qḋ dicit ꝙ peccatũ in patrē illud intelligitur qḋ fit p ifirmitatē. Si. n. hoc uex ē tũc oē peccatũ ē peccm̃ in patrē. q꞉ cũ potētia peccãdi poti⁹ ſit ipotētia q̃ʒ potētia hoc ip̃o quo aliq̇s põt peccare põt deficere ⁊ infirm⁹ eē. ¶ Itē ſi peccatũ in filiũ eſt p ignorantiã ſicut ip̃e ſubiungit. cũ omnis peccator ſit ignorans ſicut uult phũs. uidetur ꝙ oē peccm̃ ſit in filiũ. ergo nulla ē illa diuiſio peccõꝝ. ¶ R̷. dõ ꝙ cũ dr̃ peccatũ eē ex ifirmitate ⁊ ignorãtia nõ accipitur hic q̈cũqʒ infirmitas ⁊ q̈cũqʒ ignorãtia ſʒ infirmitas ꝗ q̇deʒ eſt ex carne. ⁊ ignorantia ꝗ ē reſpectu alic⁹ circũſtantie faciētis rõem culpe. et hoc mõ talis infirmitas nõ ē reſpectu oĩs peccati nec tal̷ ignorantia. q̃uis largo mõ accepta infirmitate p quacunqʒ ipotentia ⁊ ignorãtia p quacũqʒ neſciētia ſiue cognitõis practice ſiue ſpeculatiue in oi peccõ repiãtur. Preterea ſciēdũ ē ꝙ qñ diuiditur peccm̃ p has dr̃ias ꝙ illud peccm̃ ex infirmitate qḋ p̄cedit ex ip̃a imediate. ⁊ ſilr̃ ex ignorantia ⁊ in alia. ⁊ ſic iſte tres dr̃ie nõ ꝯcurrũt in peccatũ illud. Et ſic patēt obiecta. ⁊ hec ſufficiant de iſta diuiſiõe. q꞉ ſ̈ q̈ſitũ fuit d̈ his di. xxij. vbi illa diuiſio ponitur. ⁊ manifeſtat.

¶ Diſtinctio. xliiij.

Poſt p̄dictã ꝯſideratõeʒ dignũ ⁊c. Supra oñdit magiſter qualr̃ peccatũ a uolũtate hēat ortũ in gñali ⁊ in ſpãli. In hac uero parte determinat vnde habeat ortũ potētia peccandi. Et hec pars durat uſqʒ ad finem libri. Diuiditur aũt pars iſta in partes quattuor. ¶ In quarũ prima querit magiſter vnde ſit potentia peccandi ⁊ determinat ꝙ potentia peccandi non eſt a deo ſcḋm quorundã opinionē. ¶ In ſecunda uero parte oſtendit ꝙ omnis potentia ē a deo pluribus auctoritatibus. ibi Sed pluribus teſtimoniis ⁊c. ¶ In tertia uero parte determinat quandã dubitationē que ex precedentib⁹ habet ortum. ſ. utrum alicui poteſtati ſit reſiſtendum. ibi Hic oritur queſtio non tranſilienda. vbi determinat ꝙ aliquando eſt obediendũ aliquando reſiſtendũ. ¶ In quarta uero ⁊ vltima continuat magiſter dicta dicendis ut ex hoc libro ad librum tertium tranſeat. ibi Iam nunc illis intelligendis atqʒ pertractandis ⁊c. Et poſſet hec ultima particula diuidi ꝯ̃ totum p̄cedens. ſed cauſa breuitatis non fuit diuiſa. huiuſmodi enim minutie diuiſionum plus habent curioſitatis q̃ʒ utilitatis. et idcirco eas in precedentibus pretermiſi.